

ARBEIDSRETTE

BESLUTNING

Avsagt: 26. august 2022
Sak nr.: 2022/01
Lnr.: AR-2022-26
Dommer: Hanne Inger Bjurstrøm

1. Norsk Losforbund

Advokat Jan Fougner

Rettslig medhjelper:
Advokat Ingeborg Andersen Førde

2. YS Stat

Advokat Ørnulf Kastet

mot

1. Staten ved Kommunal- og diskriks-
departementet

Advokat Ida Thue

2. Staten ved Kystverket

BESLUTNING

- (1) *Innledning*
- (2) Norsk Losforbund tok ut stevning for Arbeidsretten 7. januar 2022 med påstand om at særavtale for statsloser mellom Norsk Losforbund og Kystverket er en lokal særavtale innenfor hovedtariffavtalens saklige virkeområde og at særavtalen opphørte med virkning fra 30. september 2021 uten ettervirkning. I prosesskriv 21. mars 2022 trådte YS Stat inn som medsaksøker.
- (3) I bilag 24 til stevningen ble det fremlagt en «juridisk vurdering fra professor Stein Evju knyttet til losenes særavtale», datert 26. februar 2012. Bilag 25 er en tilleggsuttalelse datert 18. mars 2012 fra Evju om det samme temaet. Oppdragsgivere var YS Stat og Norsk Losforbund. I uttalelsen datert 26. februar 2012 fra Evju heter det innledningsvis:

«Jeg er bedt om å uttale meg om enkelte spørsmål i forbindelse med særavtale for Norsk Losforbund om arbeidstid. Hovedspørsmålene gjelder adgangen til og virkningen av en oppsigelse av særavtalen. Et tilknyttet spørsmål gjelder avtalekompetansen, det vil si i hvilken utstrekning en særavtale om arbeidstid kan inngås med bindende virkning mellom Norsk Losforbund og Kystverket.»
- (4) *Partenes anførsler*
- (5) De saksøkte gjør gjeldende at bilag 24 og 25 må tas ut av saken. Det er anført at uttalelsene er foranlediget av saken og bare kan fremlegges dersom de saksøkte samtykker. Samtykke er ikke gitt. Utredningene kan under enhver omstendighet ikke belyse partenes praksis. Partene kan ikke identifiseres med Evju, og utredningene er bare uttrykk for Evjus synspunkter. Partenes tilslutning til Evjus vurderinger må derfor dokumenteres på annen måte enn gjennom fremleggelse av uttalelsene. Saksøkerne står fritt til å benytte Evjus poeng i argumentasjonen for Arbeidsretten, men de må i så fall gjøre det i eget navn.
- (6) Saksøkerne har anført at vurderingen fra Evju ikke er blitt til i anledning saken, og at det ikke kreves samtykke fra motparten. Betenkningen ble innhentet på bakgrunn av forhandlingene om ny særavtale i 2012. Bakgrunnen var at YS på dette tidspunktet ble koblet inn i saken, og det var ønskelig med en avklaring på særavtalens rettslige grunnlag. Vurderingene belyser partenes opptreden og vurderinger. De er en del av tariffhistorien og viser saksøkernes standpunkt i saken langt tilbake i tid. Kystverket mottok Evjus vurderinger i september 2012.
- (7) *Rettens vurdering*

- (8) Staten har gjort gjeldende at det ikke er adgang til å fremlegge to utredninger fra professor Stein Evju som bevis i saken.
- (9) Adgangen til å fremlegge utenrettslige erklæringer om rettslige spørsmål er ikke særskilt regulert i arbeidstvistloven eller tjenestetvistloven. Etter tjenestetvistloven § 25 femte ledd og arbeidstvistloven § 34 sjette ledd må tvisteloven § 11-3 gis tilsvarende anvendelse. Spørsmålet om bevisføring skal etter arbeidstvistloven § 48 avgjøres av retten, det vil si forberedende dommer, jf. ARD-2012-243 avsnitt 43.
- (10) Partene er enige om at uttalelsene fra Evju er «juridiske utredninger» etter § 11-3 siste punktum. De omhandler juridiske spørsmål som er konkret knyttet til saksforholdet i den aktuelle tvisten. Dersom utredningene er foranlediget av saken kan de ikke fremlegges som bevis da staten ikke har samtykket til dette. Det springende punktet er om utredningene er «foranlediget av saken».
- (11) Vilkåret «foranlediget av saken» må forstås på samme måte som det tilsvarende vilkåret i § 21-12 om utenrettslige erklæringer. Bestemmelsen gjelder erklæringer skrevet «som en konsekvens av saken eller med henblikk på den», jf. NOU 2001:32 side 706. Det er derfor ikke avgjørende at uttalelsen er knyttet opp mot saksforhold som er identisk med eller det samme som i saken for Arbeidsretten. Dersom uttalelsene er innhentet eller avgitt med tanke på bruk under eller for å forberede søksmålet, vil det være avgitt i anledning saken, jf. Rt-2003-1564 om det tilsvarende kriteriet i tvistemålsloven § 197. Dersom uttalelsen har flere formål, må det ses hen til hva som var det dominerende formålet med utarbeidelsen, jf. Rt-2008-79.
- (12) Bakgrunnen for Evjus betenkning er nærmere omtalt i referat fra møte 25. oktober 2011 mellom Norsk Losforbund, STAFO og YS, jf. bilag 16 til saksøkernes prosesskriv av 21. mars 2022. Her fremgår det blant annet at oppdragsgiverne ønsket å få utredet «våre muligheter til å vinne hvis FAD krever ettervirkning», og til å «vinne en sak mot staten fordi de ikke følger arbeidstidsdirektivet». Ett formål med utredningen har derfor vært å få nærmere kunnskap om mulighetene til å vinne frem med sitt syn ved en eventuell rettssak. På den andre siden fremgår det av referatet at man ønsket å få utredet andre spørsmål knyttet til «ny særavtale etter at gjeldende særavtale er sagt opp til bortfall».
- (13) Av bilag 18 til samme prosesskriv fremgår det at utredningene fra Evju ble lagt frem for Kystverket i et forhandlingsmøte mellom partene 30. august 2012 om revisjon av særavtalen for statsloser og statslosaspiranter. Partene diskuterte da spørsmålet om avtalens

gyldighet utover 31. oktober, og det heter i referatet fra møtet at Losforbundet «støttet seg her til fremlagt juridisk utredning av Stein Evju, professor i arbeidsrett».

- (14) Det fremgår av tariffhistorien at de temaene som er behandlet i utredningen fra Evju har vært omstridt mellom partene både før og etter at utredningen var ferdig. Det ble ikke tatt noen rettslige skritt fra saksøkerne i tidsrommet etter at den forelå. Tvisten bringes først inn for Arbeidsretten nærmere ti år senere. Dette indikerer at hovedformålet med å innhente denne ikke var et forestående søksmål. Det at saksøkerne har brukt denne utredningen som argument i forhandlingene med de saksøkte og har delt den med dem, peker i samme retning. De var ikke utarbeidet med sikte på å et nært forestående søksmål.
- (15) På denne bakgrunn er det dominerende formålet med uttalelsene ikke å være bevis i anledning rettssaken for Arbeidsretten.
- (16) Konklusjonen er etter dette at de to utredningene fra Evju ikke omfattes av tvisteloven §11-3 siste punktum. Det er derfor ikke nødvendig med samtykke fra Staten for å fremlegge disse.

SLUTNING

Bilag 24 og 25 til stevningen til Arbeidsretten 7. januar 2022 tillates fremlagt.

Hanne Inger Bjurstrøm
nestleder

Rett utskrift bekrefte: